

וְעוֹפוֹי מָאטוֹן רַחְמוֹי. אִי עָלְיֵיהוּ מָאטוֹן רַחְמוֹי, כָּל שְׁפָן עַל בְּנֵי נֶשָׂא, דִּינְדְעִין וְאַשְׁתְּמוּדְעָאן לְשִׁבְחָא לְמֵאֲרִיְהוֹן, דִּרְחֵמוֹי מָאטוֹן עָלְיֵיהוּ, וְשָׂרְאן עָלְיֵיהוּ. וְעַל דָּא אָמַר דְּוֹד, (תהלים קיט) רַחְמִיךָ רַבִּים יְי' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ רַבִּים ה' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיִּינִי.

אִם עַל רְשָׁעִים מְגִיעִים רַחְמוֹי, כָּל שְׁפָן עַל צְדִיקִים. אֲלֵא מִי צְרִיךְ רְפוּאָה? אוֹתָם בְּעַלֵי כְּאָבִים. וּמִי הֵם בְּעַלֵי כְּאָבִים? אֲלֵא אוֹתָם רְשָׁעִים, הֵם צְרִיכִים רְפוּאָה וְרַחֲמִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (מרחם) עֲלֵיהֶם שְׁלֵא יִהְיוּ עֲזוּבִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא - שְׁלֵא מִסְתַּלַּק מֵהֶם, וְיִשׁוּבוּ כְּנַגְדּוֹ. כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקָרֵב, הוּא מְקָרֵב בְּיָמֵינוּ. וְכִשְׁדוּחָה, דוּחָה בְּשִׂמְלָה. וּבִשְׁעַת שְׁדוּחָה, הַיָּמִין מְקָרֵב. מִצַּד הַיָּמִין דוּחָה וּמִהַצַּד הַיָּמִין מְקָרֵב, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֲזוּב אֶת רַחְמוֹי מֵהֶם.

בֵּא וְרֵאָה מִה כְּתוּב, (ישעיהו נו) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ. וְכְתוּב אַחֲרָיו, דְּרָכֵינוּ רְאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אֵף עַל גַּב שֶׁהֲרָשָׁעִים עוֹשִׂים כָּל מַה שְׁעוֹשִׂים בְּזָדוֹן, שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לְבָם, וְאַחֲרֵים עוֹשִׂים בָּהֶם הַתְּרָאָה וְלֹא רוֹצִים לְצִיַּת לָהֶם - בְּשַׁעַת שֶׁשָׁבִים בְּתִשׁוּבָה וְנוֹטְלִים דְּרֵךְ טוֹבָה שֶׁל תִּשׁוּבָה, הָרִי הַרְפוּאָה מִזְמַנָּת כְּנַגְדָם. עַכְשָׁנוּ יֵשׁ לְהַתְּבַנֵּן, אִם עַל הַחַיִּים אוֹמֵר הַכְּתוּב, אוֹ שְׁעַל הַמֵּתִים אוֹמֵר הַכְּתוּב, שֶׁהָרִי רֹאשׁ הַפְּסוּק אֵינוֹ סוּף, וְהַסּוּף אֵינוֹ רֹאשׁ - רֹאשׁ הַכְּתוּב מְרָאָה עַל הַחַיִּים, וְסוּפוֹ מְרָאָה עַל הַמֵּתִים. אֲלֵא שֶׁהַפְּסוּק (ראש הפסוק) אוֹמֵר, בְּעוֹד שֶׁהָאָדָם הוּא בְּחַיָּיו, וְכֵן הוּא - וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ, מִשׁוּם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יֵצֵר הָרַע חֲזָק

אִי עַל חַיִּיבֵין מָאטוֹן רַחְמוֹי, כָּל שְׁפָן עַל זְפָאִין. אֲלֵא מָאן בְּעֵי אַסּוּוֹתָא, אֵינוֹן מְאָרִי כְּאָבִין, וּמָאן אֵינוֹן מְאָרִי כְּאָבִין. אֲלֵין אֵינוֹן חַיִּיבֵין, אֵינוֹן בְּעָאן אַסּוּוֹתָא וְרַחְמִי, דִּקְוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (רחם) עָלְיֵיהוּ, דְּלֹא יְהוֹן שְׁבִיקִין מְנִיָּה, וְאִיהוּ דְּלֹא אַסְתַּלַּק מְנִיָּהוּ, וְיִתּוּבוֹן לְקַבְּלֵיהּ. כַּד מְקָרֵב קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּיָמֵינוּ מְקָרֵב. וְכַד דְּחִי, בְּשִׂמְלָא דְּחִי. וּבְשַׁעַתָּא דְּדְחִי, יְמִינָא מְקָרֵב. מִסְטָרָא דָּא דְּחִי, וּמִסְטָרָא דָּא מְקָרֵב, וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׁבִיק רַחְמוֹי מְנִיָּהוּ.

תָּא חַזִּי, מִה כְּתִיב (ישעיהו נו) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ. וְכְתִיב בְּתַרְיָה, דְּרָכֵינוּ רְאִיתִי וְאַרְפָּאֵהוּ וְאַנְחֵהוּ וְאַשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב, אֵף עַל גַּב דְּחַיִּיבֵין עַבְדִּין, כָּל מַה דְּעַבְדִּין בְּזָדוֹן דְּאֲזִלִּין בְּאַרְחָא דְּלְבִיָּהוּ, וְאַחֲרָנִין עַבְדִּין בְּהוּ הַתְּרָאָה, וְלֹא בְּעָאן לְצִיַּתָּא לוֹן. בְּשַׁעַתָּא דְּתַבִּין בְּתִיּוּבָתָא, וְנִטְלִין אַרְחָא טְבָא דְּתִיּוּבָתָא, הָא אַסּוּוֹתָא זְמִינָא לְקַבְּלֵיהּ. הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתַּפְּלָא, אִי עַל חַיָּי אָמַר קָרָא, אוֹ עַל מֵתִיָּא אָמַר קָרָא. דְּהָא רִישָׁא דְּקָרָא, לָאו אִיהוּ סִיפָא. וְסִיפָא, לָאו אִיהוּ רִישָׁא. רִישָׁא דְּקָרָא, אַחֲזִי עַל חַיָּי. וְסוּפִיָּה אַחֲזִי עַל מֵתִיָּא. אֲלֵא, קָרָא (ס"א רִישָׁא דְּקָרָא) אָמַר, בְּעוֹד דְּבַר נֶשׂ אִיהוּ בְּחַיָּוִי, וְהַכִּי הוּא, וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ, בְּגִין דְּיֵצֵר הָרַע דְּבִיָּה, תַּקִּיף וְאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ, וְעַל

בְּעוֹד דְּבַר נֶשׂ אִיהוּ בְּחַיָּוִי, וְהַכִּי הוּא, וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ, בְּגִין דְּיֵצֵר הָרַע דְּבִיָּה, תַּקִּיף וְאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ, וְעַל